

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer, t. i. vasárnap és esütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kivárató példányok iránt csupan a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan és jutányosan közöltetik.

Végére jutandván e' hónappal a' félév, bizodalmas tisztelettel vagyunk figyelmeztetni bátrak a' két testvér hazai olvasó közönséget, hogy kik ketős lapunknak eddig munkaosztályosi és levelezői mellett jeles több közredolgozó által becsesbitendő 's július elejétől kezdetét veendő 2dik félvély folyamára, Medárdvásárkor fel nem küldék az előfizetést, — azt gyors- vagy szorgalomkocsin, vagy más biztos alkalom által hozzánk (uri-utca 453. sz. Trattner-Károlyi ház 1ső emelet) méltóztassanak intézni — ezek híjánjában pedig a' lakásukhoz legközelebb eső posta-hivatalnál rendelkezui. Kettős lapunk félvély ára marad az előbbi, t. i. Budapest en borítékosan 's házhoz küldve — ugyszinte postán is 6 pfrint; borítékalanul pedig szinte házhoz küldve 5 pfrint. A' cs. kir. örökös tartományokba valamint külföldre járatandó példányok iránti megrendelés csupan a' bécsi cs. kir. főpostahivatalnál történhetik meg.

A' Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország. (Megtiszteltetés, előléptetés, és névmagyarítás; vámműg II.; Pest, Bihar, és Pozsega megyék közgyűlései; erdélyi ügyek; nyilatkozat a' Hetilap iránt; angol ügyek; magyar középponti vasút; adakozások Kőlcsey emlékére; budapesti napló.)

Portugália. (A' cortes kir. rendelet által elosztatva; a' lissaboni bank felüglesztési készfizetése; néplázadás; elegy.)

Anglia. (Alsóházi tanácskozások az Oregon iránti szerződés felmondása fölött; miniszterváltozási hírek; Napoleon Lajos Londonban; elegy.)

Franciaország. (Lecomte elítéltetése 's kivégeztetése; a' belga udvar Párisban; kamrai készületek a' miniszterium ellen; elegy.)

Olaszország. (XVI. Gergely elhunyt pápa ő szentségének tetemei.)

Értesítő.

Magyar- és Erdélyország.

Ő cs. 's ap. kir. felsége gr. Sermage Dénesnek a' luccai herceg ő kir. fenségétől számára megküldött második osztályu Lajosrend elfogadását 's viselését; — Schweitzer Márton veszprémi székesegyh. hangásznak, úgy szinte Antal, Adolf, Zsigmond és Károly fiainak vezetéknévök Helyveyre változtatását kegyesen megengedni méltóztatott.

A' nmlgum kr. udv. kamara Thurnovszky Károlyt likavai erdőhivatali irtókot likavkai kamrai erdőszemlésszé léptette elő.

Vámműg. II. A' bécsi Gegenwart keddi száma (136)

örömmel hirdeti a' nagy német közönségnek az előttök oly nevezetes, és épen azért örökre felejthetetlen 1846ik évi majus hónapot, midőnt. i. a' P. Hirlap a' kizárólagos(?) magyarországi ellenzéki lap megdöbbenvén a' Bp. Híradó világhírű őszinteségétől, megadá magát, vagy is — az érintett lap szerint — „für die Wegschaffung der Mauthschranken stümmte.“ Midőnt mi a' felhívott nyilatkozatot olvastuk, megvalljuk, hogy egy parányi kis részecskéjét sem élvezők azon örömnék, mely német szomszédunkat oly édes-kellemes reményben ringatja, pedig ha a' vámsorompók megszüntetése — miként némelyek állítják — csakugyan oly nyereséges előnnyel hizeleg nemzetünk és országunk industrialis kifejlésére, csakugyan több okunk leend arra. A' Gegenwart érintett cikkének bonczolgtatásával e' helyt felhagyunk, mert vázlatát adja azon viták és replikáknak, melyek a' P. H. és Híradó közt a' v. ügyben szakonként váltattak; élethű e' ezen vázlat? kimutatni nem hozzánk tartozik 's pedig csak épen azért nem tartozik hozzánk, mert a' P. Hirlap közvetlen kezelői megfélejkeznvén azon sokakról, kik az 1846ik év első számában kimondott elv nyomán táborukba léptek, — azon — (t. i. elven) nemével az önkénynek változtatást tenni épen oly könnyű dolognak tarták, mint nyár hevében, vagy tél fagyában — hüvösebb vagy melegebb öltönyt cserélni.

Nekünk, miután e' tárgyról nézeteinket előbbi számunkban előadtuk, mostani fellépésünkkel nincs más czölünk, mint kijözanitni azon alap- és ok nélküli örvendezőket, kik a' Pesti Hirlap elváltoztatását egész Magyarország megfordulásának tartják's kik a' magyarhoni oppositót csak oly czérna, vagy fonal félének hiszik, melyet akár Pesti Hirlap, akár Bp. Híradó, akár Nemz. Ujság, vagy épen Gegenwartféle motólaflakra tekerhetni's kedvszerint azokról le is gombolhatni. Magyarországának oppositója mindig volt, csak hogy rendezetlen, miként rendezetlen az egész ország polgári állása is; a' hirlapok bejöttével ezen segítve lón anyiból, hogy a' nemzetet és hazát akár őszszesen, akár részletben érdeklő tárgyak előbb sajtó utján vitáltak meg, a' véleményeket jó előre elkészíték — felvilágosítván a' dolog kellő értelmével még addig nem bírókat. Igen természetes, hogy ezen felvilágosításoknak elvből kelle kiindulniok 's ezen kiindulási elvek választák el a' véleményeket's alakíták a' pártokat. Magyarország jó idő óta a' reform mellett nyilatkozott; ennek kezdetben a' kormány és az arisztokratia ellenzője lett, később azonban mind kettő meggyőződvn a' szándék tisztaságáról, csupan a' létesítő eszközök megválasztásában tértek el; a' sajtónak vált feladatává ezen eszközök kijelölése, sőt azok helyes, vagy helytelenségének megvitatása is; és a' sajtó — tekintve a' körülményeket, melyek közt forog, nem is lehet e' tekintetben vádolni, ő tett mennyit tehetett; a' közmunkák, hivatalok közbirtokképességről szóló törvények az ő mivei. Most az a' kérdés csak, hogy az agitatio minő irányban folyjon, miután a' védegyleti

eszmének testesítése az ország industrialis, és kereskedési munkásságának hatalmas iökéssel oly irányt adott, melylyet sokan kiszámítottak ugyan, de kevesen hittek?

Véleményekhez forduljunk, hogy teendőink iránt a' vezérfontalt kijelölhessük; ezt szokják mondani vigasztalóink; jól van; mi tehát véleményekhez folyamodunk. Az 1844ki országgyűlés egy kérdést bevégezetlenül hagyott, mely pedig a' népek anyagi kifejlődésükre elmaradhatlan tényező 's ez a' más tartományokkal közlekedés viszonyáról szól. Kötelességévé lett ekép a' sajtónak, e' tárgyhoz hozzá szólni, megvitatni 's mintegy salakmentesen adni át az utasító törvényhatóságoknak. Mint járt el itt a' sajtó? vegyük sorra. Vannak stabilisták, ezeket képviseli a' Nemz. Ujság, tehát vélemény-gyűjteménye sok véleménytelenek; vannak conservativeink, ezek a' Bp. Híradóban védik érdekeiket 's a' kerkérdések fölött nyilvánítják meggyőződésüket; van kormánypartunk is, ezek — különvált organummal nem bírván, hol az első, hol a' második mellett nyilatkoznak, mert miként amazok, úgy ezek sem tudják: tulajdonkép hol és mi a' czél, hova törekszenek? és végre van ellenzékiünk, melynek 1844ig a' Pesti Hirlap volt gyűpontja, azóta centralisták, és nem centralistákra oszolván e' párt, véleményüket vagy elhallgalták, vagy csak megyei uton tudaták. Történik hogy a' P. H. szerkesztősége tisztujtáson megy keresztül, 's legott elveti a' centralisatio zászlóját, mert 1 1/2 évig ideje volt meggyőződnie, hogy az alatt maga volt vezér is, közvitéz is; tehát az ellenzék ekép ismét organumhoz jutott, t. i. ő szeritők. Szőnyegre hozza a' Bp. Híradó a' vámkérdést, mely már jóval előtte tárgyalatott, ő azonban az erredetiséget követeli. Legyen neki az ő hite szerint! Mutogatja: hogy a' védegylet minket soha célhoz nem vezet, hogy bizalmatlanság, elkeseredés, visszavonultság, szeretetlenség lesz következtvénye az örökös tartományok részéről, 's reánk e' szerint kár és veszteség anyagi- és szellemi értelemben; hogy ezt megelőzzük, szükség vámműgyeinket úgy rendeznünk, mely hazánkat minél szorosabban csatolja az örökös tartományokhoz 's kell, hogy a' védegylettel felhagyva vámszövetséget alkossunk 's b. A' Nemz. Ujság — mivel önálló véleménnyel ritkán bír, tehát secundált; a' P. Hirlap — az ellenzéki meggyőződések műhelye (!?) egész f. évimájusig, mint a' Gegenwart mondja — férfiasan védte az eszmét, mely az ellenzéké volt 's nem csatlakozhatott a' vámszövetséghez, mely önállásunk, nemzetiségünk, sőt anyagi gazdagodásunkat is veszélyel fenyegeti; 's mig a' P. H. ezt tevde, addig mondhatá magát ellenzéki lapnak; de egykor félelemből é vagy unalomból, közöl egy cikket, melyben szép szavakkal maga magának ellentmond, vagy is körül belül ezeket tudatja a' benne bizó ellenzékkel: halljátok é urak, vagy emberek, a' folyvásti egyformaság unalmas (?) a' szünteleni védelmezés igen fásztos (?) az a' védegyletis már lankad (?) 's az emberi kor is minden óra és nappalidősebb 's vele a' meggyőződések, és elvek is változók, mi sem vagyunk e' szabály alól kivéve, mert embereknek születünk; mi tehát ezentul úgy gondolkodunk, mint a' Bp. Híradó, és a' Nemzeti Ujság; — t. i. a' vámkérdésben.

Avagy mikép gondolkodik ezután a' Gegenwart a' magyar oppositóról? közös beleegyezés után tette e' a' P. H. szerkesztősége ezen fordulatot, mely salto mortale-nak is beillenek? felszólítá e' pártjának nevezetesebb embereit? Nem! ők megváltoztaták centralisálóelveiket épen úgy, vagy legalább az a' melletti agitationalis viszketeget, mint megváltoztaták a' vámműgyről meggyőződésüket, és mind ezt egy párt nevében tevék, melynek bizalmával visszaélték, melynek hitét kijátszák, elvét és jelszavát megveték 's zászlóját mistificálták. Hibásan vélekedik nemcsak azon rémet, de magyar is, ki az ellenzék illy könnyen forgatható orsónak képzeli; mert hiszen a' magyar ellenzék is emberekből áll, kik nemcsak beszélni — de miként jelét adák — gondolkodni, itélni 's becsületesen cselekedni is tudnak; ezen tulajdonok pedig, vagy inkább sajtóságok mindent inkább elhitetnek, mint azon által igazságát, hogy a' magyar ellenzék a' P. Hirlappal együtt megfordult volna. A' magyar ellenzék tiszteli kormányát, annak eljárását és intézkedését, ha a' szokás, törvények 's alkotványból folynak ki, buzgó készséggel öleli épen úgy, mint szunnyadatlanul örökodik alkot-

ványos jogai, szabadsága, nemzetisége, független önállás 's anyagi érdekei fölött; már pedig a' P. Hirlapféle javaslat hogy nem kis összeütöközésbe jön mindezekkel, azt e' lapok csütörtöki számában szerencések voltak elmondani.

Vegyük elé ezek után azt, mit a' Gegenwart érintett czikke mond a' 646ik lapon; „Ja die Zwischenmauth musz fallen! (?) das wiederholt der Híradó endlos seit zwei Jahren; das erwähnen seit einiger Zeit alle ausländischen Blätter; (igen?) das anerkennt endlich sogar der Pesti Hirlap, indem er, allen seinen früheren Behauptungen schnurstraks entgegen, geradezu erklärt: dasz die Zwischenmauth überaus drückend sei, dasz dieses Verhältnis aufhören müsse, dasz aber ein Schutzzoll gegen die erbländischen Provinzen unmöglich an dessen Stelle treten dürfe. — Szórol szóra ezek azon magasztos szavak, melyekkel a' bécsi Gegenwart a' P. Hirlapnak a' becsületes németek nevében bókot csap. Prosit! nem irygyeljük. Hanem e' helyett inkább néhány pillanatot vetünk az ott elvetett nagyjelentésű, de roszszul alkalmazott szavakra. —

Hulljanak le a' vámsorompók! Ki kívánja ezt? a' Bp. Híradó 's utána a' P. Hirlap! de mikép romboltassanak le? azt a' kettő közül egyik sem ohajja fejtegetni, mintegy előre sejtve, hogy oly nehézségekre akadnak, melyek még a' vakmerőséget is viszszariasztják a' meggondolatlan me-renytől, ha csak egy ártatlan cseppje a' hazafiságnak honol is lelkükben, mit mi nemcsak felteszünk elleneinkről, de rendületlen hittel hiszünk is. Minden országnak kereskedése két nevezetes ágra oszik — mondják a' státuseconomusok, belföldi kereskedeésre t. i. 's olyanra, melyet a' külső tartományokkal folytat. Az említett statusgazdák, 's nyomban utánuk a' mindennapi igen hiteles tapasztalás e' két águ kereskedeésre azonnal ítéletüket is kimondják, mely dönthetetlen, hogy t. i. a' kereskedés különféle ágai közt a' belső nemcsak legkiterjedtebb, hanem egyszerűs-mind legnagyobb fontosságú, mert ez által egyszerűsithetnek ki a' nyers termékek más terményekkel, 's kéz- és gyárműi kelmékkal, mely csere által ezek több vevőre talál-nak, amazok pedig e' nélkül igazi értéküket meg nem nyerhetnék; a' honnan a' belső kereskedésben az ország lakosai kétszeres nyereségre tesznek szert, holott a' külföldiekkel való közlekedésben csak az eladók lának hasznot 's b. Például említtetik: hogy azon 424 1/4 millió font sterling menő roppant sumából, mennyire az egész nagybritanniai kereskedés becsültetik, magára a' belső kereskedeésre 350, 's a' külsőre csak 74 1/4 millió ft. st. esik; Franciaországban pedig az egész kereskedés 7,323,610,000 frankot hozván forgásba, ezen öszvegből a' belső kereskedés 6,476,160,000 a' külfölddel való közlekedés pedig csak 847 1/2 millió frank-ra megyen. 'S ha mi ezen belső kereskedésünket tekintjük, vajjon minőnek mondhatjuk azt? annyit bizonyosan állíthatunk, hogy egész értékben a' főnebbi példát utánzólag ki nem tehetjük. Utaink elhanyagolva, közlekedési eszközeink hiányosak, gyáraink nagyobb részt csak most készülnek, a' nemesebb ipar alig találta meg műhelyét, tehát minden csak az előkészület küszöbén; 's így világos, hogy a' nemesített és közönséges gyapju, dohány, mindennemű gabona, gyümölcs, gubacs, nyers bőr, kender, repce, len, selyem 's b. csak ezentul lennének valódi tárgyai a' belső kereskedésnek, mely a' hazára valódi nyereséget árasztna, mint-hogy itthoni feldolgoztatásuk által hány embernek nyujt-nának foglalkozást! És mit akarnak a' szövetségesek? elfojtani e' csirát az által, hogy oly rendszerhez csatlakoznak, mely a' belső ipart végkép előli, és a' belső közlekedést a' külsőnek alárendeli, mely pedig 1816tól 1826ig, tehát tíz évi időfolyam alatt Magyarországnak 43,263,011 fr. 48 kr. veszteségébe került; sőt többet tesznek, mert szabad kereskedést hordozva ajkaikon alattomban, 's akaratlanul a' testben ugyan megholt, de elv és czélban mind e' napig fenálló trieszti Intendanznak, tömjéneznek, melynek terve volt: „a' német örökös tartományokat gyári státusokká emelni, Magyarországot pedig részveivel együtt csupan nyers természet-re szorítani; azonkívül a' szövetség szerződési pontjait úgy fogalmazni, hogy a' magyar természetvények árának a'

van, 's
etAng-
egy bi-
zia kö-
atásá-
yveve-
vadója-
mnd-
sznált-
szellemi
tátusok
i hábo-
ósággal
fősze-
hanem
özösök,
ebelbeli
nyilván
k, hogy
asonlást
ósítás a'
lmat i-
rykével,
an ült a'
ház előtt
már más
en The-
az Aisne
akása e-
yel mel-
846.
száml
2232dik
re meg-
tal mint-
zett zárt
—
an követ-
vagy e-
sítására
Bike oly
gnak vé-
nyiség
elesek. —
ára pon-
házi fő-
1850dik
y, 86 da-
ól egyes
osztóküm-
szerszám
ete sárga
szíjjakkal,
et, mint-
fele fe-
oló papi-
k fele jó
alábbvaló
ol viasz,
2—3
ggal bír,
szám alatt
3—3
zéről köz-
is jól ér-
h. növer-
gy szer-
mellttc-
szándéku-
s. k. ke-
1—3
nak a' évi
Bilanz) és
k ellenvé-
; 3) visz-
véget; 4)
aléktörké-
választvá-
g. 1—3

német örökös tartományok kizárólagos uraivá legyenek; mert az örökös tartományoknak semmi okuk sincs gyármi-veiket tőlünk féltetni; minthogy Ausztria selyem, gyapot- és posztó-kelmekkel, Csehország üveg 's porcelánnal, Styria vassal, valamennyi pedig gyapjával és marhatenyézzel állhat ki ellenünk, 's mivel készítményeik nemcsak mennyiség, de sokszor minőségre is a' miénket túmulandja, igen természetes, hogy a' vesztes fél mi leszünk, 's kárpótlást ez ellen némi mértékben lehetnének ugyan, ha nyers termékeiket min akarunk 's belátásunk választotta piacra szállíthatnók, igen! erről a' szerződés csak tiltólag fog emlékezni, sőt nemcsak erről, hanem magukról a' szövetségbe foglalandó német városokról is, melyek határvonalukat a' tartomány vámvonalival nem akarják azonosítani.

Föntolják meg önök — amott a' tulsó oldalon — jól, hogy vajjon csakugyan elveszünk é, ha csak az örökös tartományokkal initiált vámszövetséghez nem csatlakozunk? Önök is magyarok, miként mi azok vagyunk, ismerik e' nemzet sajtáságit, jellemét, jogait, nemzetiségét, jelen 's mult históriáját, avagy mindezen tekintetekben is lehetségesnek tartják önök a' szövetséget? Ha igen, akkor nincs mit többet szólni önökhez, hanem hivatkozni a' nemzetre, mely válaszszon; szövetség- vagy védrendszer; addig pedig, míg a' nemzet tudatandja e' nembeli választását, e' tárgyra, mennyiszer alkalmunk leend, viszsztatérni fogunk.

Még egyet a' Gegenwartnak. Örömmel emlékezik e' lap, hogy a' vámszövetséget Magyarországra nézve minden német lap ajánlja, 's így minden német lap üdvözi a' megfordult oppositionalis Pesti Hirlapot. Alázatos szolgálj! mert ezt megfoghatjuk. A' németeknek igen is érdekükben van ezen szövetséget kívánni, 's rajta örvendeni, mert általa semmit sem fognak veszíteni, hanem annál többet nyerni; de vajjon érdekükben van é nekünk a' felett örvendeni, miután az alternatíva reánk alkalmazólag csakugyan úgy üt ki, mint kik mindent veszthetünk, és semmit sem nyerhetünk, mert ha Prága irányában 100 frtot nyerünk, 's Bécs irányában 200 elvesztetünk, egész nyereségünk — 100. Mi tehát ismét ély határozottan a' védrendszer mellett nyilatkozunk, mint mely mostani körülményink közt e sup á n, 's majd egyedül — ajánlható.

A' Gegenwartnak lármás örömet kissé időelőltínek tartjuk, a' jövendő megmutatja, ki számított jobban.

Egy ellenzéki tag.

Pestmegyei közgyűlés. (III.) A' tármezei levél befejezte után Nagy István a' nádori félszázados ünnep tervéről szóló javaslatot olvasá. E' javaslatot ns. Pest, Nógrád, Zólyom, Hont, Bihar Arad, és Szatmár megyéknek e' végezt megbizott, 's Pesten f. év majus 1én öszveült képviselői készíték, 's jelenleg a' közgyűlésnek nem annyira tárgyalás, mint inkább azért nyújtott át, hogy azt az ország többi törvényhatóságival tudassa. E' terv különösen három pontra oszlik, mely e' nemzeti nagyszerű ünnepélyt örökítendi; 1ör t. i. az ünnepélyben résztvenni kívánó törvényhatóságok képviselői országbíró ó nmlga elnökte alatt személyes tisztelgést tenne ó fenségénél bizonyos meghatározott napon, mely nádor ó fensége által lenne kijelendő; 2or: Hogy ezen ünnep úgy a' jelen, mint az utókornak emlékeztetése legyen, a' hét megye küldöttei emlékpénzek veretését javasolják kassai születés Bóhm bécsi pénzverő mintája után arany, ezüst, és bronzból; ezeknek kiosztásánál pedig a' képviselők javasolják, hogy arany emlékpénz csak nádor ó fenségének, mint az ünnep museumoknak adassék; a' törvényhatóságok ezüstpénzzel elégtételtvén ki; szabadságában áll egyébiránt úgy egyesek, mint testületeknek ön, vagy önnöneik részére saját költségükön ezüst emlékpénzeket a' minta szerint tetszés utáni mennyiségben megrendelni. 3or. Fenséges nádorunk 50 éves érdemei országgyűlésen is elismerttétvén, 's kijelenttétvén törvénybe cikelyeztessenek, 's hogy e' becikkelyezés egyszersmind örökre fénylő történeti emlék is maradjon, ugyanott valamely nádor ó fenségének nevével viselő jótékony intézet lenne az ország közös hozzájárultával megállapítandó. E' javaslat első és harmadik pontjai közmegegyezésben részesültek, de a' második felett húzamosabb vita keletkezett, különösen másod alispán az emlékpénzek veretését minden község számára kiterjesztetni akará; de első alispán, mint a' javaslatot készítő képviselők egyike kijelenté, mikép e' javaslaton módosítást tehetni ugyan, de csak Pestmegye'k illetőleg; mit a' küldöttek sem ellenzének, midőn szabad akaratra bizák az emlékpénzeknek saját költségei megrendelhetését. A' rendek tehát saját megyebeli községek számára a' másod alispáni jobbitványt elfogadják, hogy t. i. Pestmegyében ezen ünnepély alkalmával minden községnek bronz emlékpénz fogjuttatni. Megvalljuk: a' vita keletkeztekor önkénytelenül nemes Szatmár megye tekintetes közgyűlésének határozatára emlékezünk, kik t. i. ezen tervben épen azért nem egyezének meg, mert szerintök kisszerű, azaz mert nem kerül százezerekbe, 's tartottunk hogy e'

fényleni vágyó viszketeg Pestmegye jegyzőkönyvébe is egy határozatot csusztat be, mely az ósök hibáinak hű követésére utal. Az illető határozat kiindulási elvét nem taglaljuk, sőt nem is keressük, de a' mérsékelt költségvetést épen akkor neheztelni, midőn Tiszát akarunk szabályozni, 's midőn nádor ó fensége is a' megyékhez szétküldözött köriratában a' tetemesebb költségekhez képest meg nem foghatjuk; mi nem történetendett velünk akkor, ha a' javaslat a' párducz-bőrös kaczagányokat, sujtásos atillákat 'stb. tiltandá ki az ünnepélyből.

E' tárgy után az élelmi szerek árulása feletti örkődéssel megbízott vegyes választvány jelentése olvastattak, 's köztök egy mérszárosi folyamodvány, melyben a' hús ára felemeltetni, vagy — mint mások említék, mostani mérlegén megtartatni kéretik; a' baloldal alapos okokat hozva fel a' marha olesőségát bizonyítólal, indítványozá: hogy a' marhahús fontja 2 krajczárral szállíttassék le; 's ezen indítványnak Kossuth Lajos, Enzsel Sándor 's más jelentékes thirákban erős támaszai akadnak; azonban a' jobb oldalon ülő Zlinszky középponti főbíró felkel, 's azt mutogatá: hogy a' marha ára nem csökkent, sőt tekintve a' folytonos szárazságot, az még emelkedni is fog, azért a' hús árát mostani állapotában hagyni javasolja; javaslatát Szentiványi helyt. tanácsos, és Nyári Pál m. alispán pártolák, Ilkey Sándor pedig az indítványt az ellenjavaslattal kibékítetni akarván oda nyilatkozott: hogy várakoznának a' tens rendek jövő közgyűlésig, a' marha ára, a' takarmány, 's az idő járására addig figyelmeztetvén — akkor hozassék e' tárgyban határozat; a' jobb oldal helyeslést mondá ki, a' baloldal kevessebbégen lévén hallgatott, 's az adminisztrator kimondá a' határozatot, hogy a' hús fontjának ára jövő közgyűlésig marad 16 krajczár.

Az élelmi szerek árkeletének hivatalos útoni kimutatásából kitűnt még, hogy Budán június hó 3án a' tisztabuzának po. mérője 8 ft. 20 kron kelt, 's már ugyanazon hó 13kán, tehát 10 nappal később 9 ft. 40 kron kerestetett; úgy a' kétszeres gabnáté június 3án 7 ft. 20 kr. 's ugyanazon hó 13án 8 ft.; a' rozse 3án 4 ft. 40 kr. 's 10 nappal később már 6 ft. 40 kron vétetett; hasonló árszökkenés tünik ki egyéb gabnaféléknél is; mi által a' megye limitálási jogának gyakorlata mintegy erkölcsileg lett korlátozva. A' tűzifa állapotát mennyi- 's minőség tekintetében szinte kiűnteték az ottani kapitár. yi hivatal tudósítása; mely szerint Budán nyolcz faraktéren öszszesen 3843 öl fa találtatott június 15én; egy ölnék ára 20 frtól 34 frtig. Végre a' lakosokat marhahussal ellátó 23 mérszáros f. hó 15én 342 marhával bírt háznál, 's 140 darabbal pusztán; ezekből a' naponkénti szükség fedezése 166 darabot igényel. E' kimutatások inkább statisztikai adatoknak tekinthetők, de belőlök azt kieroetenni: hogy a' marha ára szökkenet 's a' hús fontja árának szállítása egy kis igaztalanságot idézne elő az érdeklelték irányában; sehogys sem lehet. Ha azonban a' vegyes bizottság, 's erélyes elnökének folytonos éberségét veszszük, mi által a' hamis mértékeket tökéletesben használtatása által enyészte el, a' 16 kr. ellen épen oly rendkívüli kifogása Budapest közönségének nem lehet, annál kevésbbé, mert hiszen az augusztusi közgyűlésen ismét limitálni fog a' megye, még pedig ha az idő is úgy akarja, mint magunk, két krajczárral aláfelé. A' hús szállítása mellett szavazók megemlíték ama 2000 darab marhát, melyek a' pesti legközelebbi sokadalomról visszahajtatnak, miáltal megzafolva lón azon állítás, hogy a' szárazság miatt marha szűkében vagyunk, 's az, hogy a' mérszárosok a' mostani potom fontár mellett nem láthaták el székeiket világos veszteség nélkül, minthogy az említett 2000 db. állítólal épen azért hajtatott vissza tulajdonosaik által, mert a' marhakereskedők rendkívüli olesó igéretök miatt világos bukás nélkül alkuba nem ereszkedhettek. Ezek ellenében a' status-quo fenhagyatása mellett szavazott új másodalispán megemlité, mikép ó tudakozódott a' vizsaterelt 2000 db el nem kelésének valódi okáról, 's hallá: mikép az itteni mérszárosok azért nem veheték azokat meg, mert igen magasan árultattak, 's így a' 16 krajczáros kimérés mellett semmi nyereség sem mutatkozott, ehez járult még azon bizonytalanság is, hogy a' megye ezen közgyűlésen a' hús árának limitálásába bocsátkozván — meglehet, hogy a' 16 krt sem hagyandja épen. Ezen okok, 's egyéb az időtől kölesönzötték az előbbieket elidálván mondatott ki a' főnebb érintettük határozat. Az ülés a' 16 kr. meghagyttával eloszlott.

K. P.

Biharmegyei közgyűlés. Jun. 3kán kezdetett közgyűlésünkben az alispáni idősziaki jelentés után táblabíró Klobusiczky János ur számolt a' rendeknek, írásban nyujtván be jelentését arról, mikint járt el nádor ó fensége megítzelési ünnepélye tervezése végezt történt kiküldetésében. Rövid szavakban, melyeket írott jelentése felolvasatása elibe bocsátott, emlité, mikint az öszszegyült megyei küldöttek csak annyit tettek, mennyit a' körülményeknél

fogva tehettek. És jelentése e' szavait igazolá is; mert ha a' tisztelet magas tárgyát tekintjük, lehetetlen eszünkbe nem jutni: Amphora coeopt institui, — currente rota, urceus exit. — A' rendek egyebet nem tehettek, mint igérni részvétöket, közremunkálásukat a' küldötségi terv életbeléptetéséül. —

Olvastattott azon k. leirat, mely a' megyével tudatja, hogy gr. Mailáth Antal ó nagymltga gyöngékedése miatt, a' kormányvezetéstől ideiglen eltávovván, helyébe mint másod főkanczellár gr. Apponyi György ó nagymltga neveztetett ki. Elnök helyettes a' leirat felolvasata után figyelmeztetel a' rendeket, mikint jónak látná, hogy a' rendek ó fel-ségének ezen választásából származott örömeiket 's a' választott iránti magas tiszteletüket gr. Apponyi György ó n.-mltgához intézendő feliratban tolmácsolnák. Mire tb. B. J. fájdmát nyilványitá, hogy gr. Majláth Antal ó nmltgának távoznia kelle a' kormány rudjáról 's e' fájdmalt jegyzőkönyvben is kívánja kifejeztetni. Emlité a' hazában történt azon eseményeket, melyek méltó aggodalomba dönthetik a' polgári kebleket. Kik által idéztettek azok elé, mi utasításnál fogva követtettek el e' hazában a' legközelebb sérelmek, lehet é ezekre nézve a' kormány intézkedéseinek befolyást tulajdonít? szónok előtt tudva nincsen; de tud annyit, hogy gróf Apponyi e' o teljes férfi ú's tudomán y o k k al felkészült, kitől bizalommal várja, hogy mind azon sérelmes eljárást, melyek mint szónok hiszi, nem tudttával, nem akaratával vitettek véghez, megszünteti 's e' bizodalomból indulva nem ellenzi, hogy gr. Apponyihoz azon modorban tétessék felirat, mellyel Biharmegye gr. Majláth Antal ur irányában élt. — E' felírása pedig meggyének azt foglalja magában — mint másoktól hallám, — hogy a' megye ismérve Majláth A. gr. a' nemzet iránti rokon érzelmeit hiszi, hogy a' nemzet sérelmeinek orvosoltatását fogja eszközölni. — B. L. tb. nem látja még helyét az örömyilványításnak, mert a' felolvasott leirat szerint a' főkanczellár hivatalkodása nem szünt egészen meg 's gr. Apponyi csak ideiglen van állitva kormányra. Egyszeren tudomásul kívánja vétetni a' leiratot. Ezután következett, kir. tan. B. M. 's Bige Károly ú. 's beszédében mindkettő magyar közmondásra hivatkozott. Ugyanis B. M. a' hálálk o d ó felírás okát azon közmondásban találja: „ha valaki mást tisztel meg, magát tiszteli meg,“ ügyszó B. K. pedig lementével akarja dicsérni a' napot; utóbbi szónok azonban nem osztozik B. J. tb. indítványában 's egyszerű tudomásul kívánja vétetni a' leiratot.

Majd H. J. a' lüg y v é d hivatott fel elnök ur által szólásra. A' nemz. ujság volt mező, mellyből felmutatá szónok ur böngészetit a' közönség előtt. Jelölt annak, hogy csakugyan tanulhatni a' nemz. ujságból, csak szorgalmat fordítson az ember tanulásra. De beszédének volt egy más része is, telve váddal. Emlité beszédében, mikép mind azon szomorú eset, melyek e' hazában feltűntek, erélytelenség 's hanyagságból származtak, elhagyva azon tért, mellyet kötelesség lett volna elfoglalni; majd az ellenzék működései ellen hangoztatá okait; elmesélé, miként 1840 után hinni lehetett, miszerint az ellenzék a' nélkül, hogy a' kormány impulsa szükségessé váljék; gyümölesesé érlelendi törekvésit. De az ellenzék lelkesedést lökött a' politikai kombinatiók hideg mérlegébe 's e' lelkesedés elrontá azt, mit a' hideg combinatiók teremthettek volna. 'S ily nagy szavak után szónok keresztül menve minden vádon, hogy a' bizalom kapesait az ellenzék fonák politikája szaggatta meg, hogy az ellenzék mindinkább élesztve a' tüzet, ujhuzási politikát követett, végre a' védegyleten állapotodott meg 's ezel akarván befejezni a' fényes demonstratiót, mellynél fényesbet csak a' nemz. ujság hasábjain láthatni. — Valóban furcsa politika, mint később tb. T. Ö. megjegyzé, a' multat vagy voltat be es mérteni, kivált olyan ember-től, ki a' mult kormányzás minden tetteit, ha — mint december 15én érdeke ellen nem valának, tehetsége szerint védelmezgeté.

A' már hosszúra nyult vitatkozásnak tb. T. Ö. indítványa vete véget, melly felkiáltással fogadtatván el az indítvány végzésül mondatott ki. Jelese: Fájdalommal érték a' rendek, hogy főkanczellár nmlgu gr. Mailáth Antal ur roncsolt egészségégi állapotára miatt kénytelen volt a' kormány vezetését elhagyni; másod kanczellár gróf Apponyi György ó nagymltgára nézve, pedig reménylik, hogy a' nemzet és kormány közt ismét lábra kapni kezdő bizalmatlankodásnak a' nemzet sérelmei megszüntetése által, elenyészését fogja eszközölni. (Vége köv.)

Pozsegamegyei közgyűlés. Minket az ország-lászat nagy rendszere egészen a' határszálen felejtett, 's ennek tulajdonítható, hogy a' felvilágosodás fákllyfénye körünkbe csak gyéren és bujdosólag juthatván el, az elvek megkülönböztetése 's megválasztásában nem bírhatjuk a' szükséges és e' belátást, valamint a' már elfogadott elv követésénél sem sajtáthatjuk el az annyira nélkülözhetlen szilárdságot, melly egyeseket úgy, mint testületeket tehet

csak a férfias jellembe méltókká; 's a polgári független önállásra elkészültek. Mi nem tudunk magyarul, de horvátul sem; tehát hogy értjük egymást? Kérde az igen nyájas magyar olvasó: tulajdonképp sehogy sem, mi határozatlanságból is eléggé kiviláglik; ha azonban valakinek közlünk csakugyan kedvezőne a kölcsönös értesülésre, annak két nyelvet okvetlenül kell beszélnie, 's ha még a harmadik is hozzá járul, akkor csálhat is, csálthatik is. Ugyan minő nyelvek ezek, kérde ismét a szittya ivadék; elmondom: „illyr, és rosz német — rosz német és darabos illyr;“ ráadás: „latin szavak ex aetate lutea.“ Igazságos akarok lenni mindenki iránt, 's így en kedves szenélyiségemhez is, ki szinte nem tudok magyarul beszélni, de érzeni igen is; 's azért bocsánatot kérek az érdemes szerkesztőségétől, mellynek e soroknak leendő lefordításuk által fáradságot okozok. *) Epen legjavában fűrödtünk, mulattunk, hevertünk és keveset dolgoztunk, midőn a május 4én megnyitandó közgyűlésre összehívó köriratot revők, képzelhetik tehát önk, minő hatással lehetének reánk ama sorok! ha mégis vadászat, bál vagy lakoma leende a felhívás ezéjja, természetesen — a kedélyek másként nyilatkozandának, de így — sok helyt — „n e m e g y e k“ lón a felelet; midőn azonban a jelenkor traditója szájról szájra hangoztatá a zalai levelet, mellyet közhit szerint Deák Ferencz diktált fel, 's még hozzá a pesti levél maradványát, melly Kossuth Lajos személyével azonosítatik, a kedélyek egyszerre más hangulatot vőnek, 's az agyvelők úgy okoskodának: „hiszen ha e két ember kiszorított megyénkbe befészkelte magát, akkor tót privilegiumokat maga Szvendibál sem mentheti meg.“ Mentünk tehát a közgyűlésre seregesen, mint darvak tavasz közeledtekor a mocsáros alföldre; megtömtük életünkben először a megyei termet, 's vártuk a messiás szavát alispánunk diákos ajkáról. Ez megjelenik, megnyitja a gyűlést, üdvözli a rendeket. Ebben semmi ujság, hisz ez önkönél is úgy van.**) A' rendek v i v a t e s z s i o v a l v a s z o l t a k, (***) mert láták a férfiu, kiből nekik nagy kedvök telt. Ezen férfiu felkelt, 's mi lestük a szokásos alispáni jelentést megyénk állapotáról, hogy tudhassuk; hol terem a legjobb bor? 's mellyik fűrdőben találatnak legtöbb vendégek, 's legügyesebb stb.? de csalattunk, mert alispánunk ez utal önálló dictióval köszönte be, megtámadá az ellenzékét, melly reform terveivel, 's a communismust (?) terjesztő elvekkel siet nyugtalanságot és elégedetlenséget támasztani; (?) igaz ugyan, hogy e kitételben alispán ur inkább a galliczai rendezavarokat akará érinteni, de hiába! az ecsett ez egyszer nem volt mesterkedekben; azért mellözöm is ezen hyperpolitikai dictio vázlatát, és áttérek a valódi jelentés főbb vonalmira, melly bennünk 's általunk az öszves nemzetet inkább érdeklik, mint holmi avas combinatiók. Fájdalommal értettük, hogy adózókint kettős pénztárát 34,400 p.ft adósság terheli, melly öszszeg ha a folyó évi tartozásokhoz adatik, 78,500 p.ft-ra rug; ezen summa, ha a semmivel sem bíró paraszt rongyait 's vityillókat tekintjük, igen nagy rubrika; de hagyjuk ezen szomorúság képet, mellyen segíteni már nemcsak feladata, de kötelessége is a jelenkornak. — Börtöneinkben 39 rab hever, 's ez vigasztaló szám a megye népessége arányában; igen hibáznék azonban, ki innét következtetést huzna köznépiünk morális miveltésére, mert ez a lehető lelki selétség legvastagabb árnyékában szenderg, hanem tulajdoníthatni inkább az elesigázott kedélytelenségek, melly a pozsegai parasztságot még hiba elkövetésére is képtelenné teszi. A' külső megyék koldusainak többé nem fogunk alamizsnával szolgálni, mert saját nyomorodottaink száma is elég nagy; ezeknek tartása olyképen intéztetett el, hogy minden szegény saját családjá, vagy ilyen nem létében az illető község által fog eltartatni, 's mi — kik h a t á r o z u n k és adminisztrálunk, azt mondjuk mégis, hogy a megyei elnyomorodott koldusokra ennyi és ennyi költöttünk! szép szó, kár hogy satyrája a valósnak; egyébként — alispánunk jelentésére támaszkodva éhségtől, és inségtől nincs mit rettegnünk, mert az élelmi szerek már beszereztevék, papiron legalább igen is; 's így: „ó mentve van!“

Eddig tartott gyűlésünk első része, mit köhögő és rekedt zsióiok választának el az ezután következett második résztól, mit a felsőbb helyekről érkezett rendelvény, és intézvények, 's megyei körlevelek tettek. Mindenek előtt olvastattak azon k. k. leirat, mellyben megyénk rendjeinek jelentetik, hogy Apponyi György gróf ő nmlga másod főkanczellári rangra érdemesítettelt; a' rendek nagy pietással hallák a' fejedelmi kitüntetését, 's ugyanazért a' megtisztelt kormányfűrű üdvözlétére, ki Pozsegamegyének egész bizalmát bírja, szerencsekívánó feliratot határoztak, némelylek ugyan elégnék tarták az illó tudomásulvételt is, de a' többség határozott. Utána ns Pestmegyének azon levele olvas-

*) Azt készséggel teljesítjük, de csak kivonatban, miért elnézést remélünk. Szerk.
**) Tökéletesen úgy. Sz.
***) De már ez nálunk másként van. Sz.

tatott, mellyben Pozsega rendei a' nádori felszázados ünnep tervének megkésztése végett képviselők küldésére hivatnak fel; a' rendek ezen felhívásnak különösen két okból nem hódolhatnak, először azért, mert nádor ő fensége fontos okokból inti a' megyéket, hogy ezen gyűléstől maradjanak el, másodsor pedig azért, hogy hasonló gyűléseket fejedelmi jóváhagyás nélkül tartani nem szabad; néhányan azonban nem annyira ezen elsorolt, mintinkább azon kiváló okból tarták feleslegnek képviselők elküldését, mert midőn a' rendek ezen tervező gyűlésről vitakoznak, már akkor az meg is tartatott; eső után köpönyeg! egyébként válaszukban megírjuk ns Pestmegyének, hogy a' tervezett ünnepély költségekben — ha azok túlságosak nem lesznek, mi is részesülni fogunk, kivált ha idején tudunkra esik, hogy gondolkodhatunk felettök. A' nagy zajjal hirdetett zalai levél is megfordult nálunk, melly az utasítás-készítő választványhoz tététt át csupán azért, hogy mivel az abban elmondottak többnyire sérelmekül fognak vétetni a' megyékben, tehát — hogy Pozsega is illyeneknek vehesse; Pestmegye válasza azonban a' Kossuth személyét illető vádakat, 's inkább a' horvát bonyolult viszonyokat rajzolólag indignatióval tététt félre, mert Pozsegának ebben elmondták az igazat. Így járt Zágráb levele is, mellyre elmondattok, hogy a' levélben foglalt panaszoknak a' rendek az ő képviselők által szinte előidézői voltak, 's így nem pártolhatják; azonban a' türmezei nemesség fejenkénti szavazatját Zágrábmege gyűlésén jogszerűnek tekintik a' rendek, 's megahagyják az utasításokkal foglalkozó választványi tagoknak, hogy ők is ollyannak javasolják; így már csak megdőlnek.

A' szegény adózók adóbeli tartozásaikat nem fizetve, ezek helyett első alispán 500 p.ftot saját erszényéből a' pénztárba befizetett, melly nemes tettét a' közgyűlés egy felirattal a' helytartótanácsnak, 's ő felségének is alázattal tudtára adandja. A' mészárosok viszszalésinek gátlására a' szolgabírák utasítottak, a' pozsegai húságók zsarnokságának megfenyítése pedig a' központi szolgabíróra bízott az 1659: 71 d. törvény értelmében, de ez ellen a' városi hatóság okakodott, azért felírás tététt az iránt, vajjon szükséges e' törvényt megtartani? stb. Sz á v a i.

Erdélyi ügyek. Az E. H. az erdélyi szászok legújabb életmozgalmaikat kísérve, többi közt — következőleg ir Szász-Sebesről. 1841ben a' szászok Erdély tudományos ismertetését tűzven czélul, egyesületet alakítának, mellyet alapszabályival együtt a' kir. főkörmányszék ő felsége k. rendeléséből jóvá hagyott. Junius 3án esti 5 órakor az egyesület választványja előlegesen az elnöknel öszszegyűlvén, titkos conferentiát tartott, mellynek resultatuma az: hogy elnök ur hathatós szavakkal figyelmezteté a' társulatot, nehogy — mint közhit szerint hallható — a' bevándorlott württembergiek felett polemikába ereszkedjenek némelylek tagok, és minden surlódást a' két más testvér nemzettel szoros kerüljenek. Ezen üdvös tanács megtevő hatását, mert a' híresztelt és a' hírlapok által kikürtölt számadás és igazolás Roth ur részéről egészben elmaradt; azonban mind e' mellett is erősen hiszik, hogy ezen gyűlés sorsuk könnyítése végett volt tartva. Másnap német belépti jegy mellett a' luth. templomba gyűlt öszsze a' csoport, hova fél tíz órakor az elnök sebarbergi Bedens József, az új szász gróf, és még igen sok hivatalbeli kíséretében megérkezvén, elnöki széket trombita harsogások között elfoglalta. A' gyűlés jeles hisztoriai előadással nyitattott meg, mellyben midőn a' jelenvolt tagokat az alapszabályok 2ik §ra — hol minden politikai debat szorosán tiltva van, figyelmezteté, Sz. Sebest hisztóriailag ismerteté. E' beszéd után szász-sebesi királybíró Meister Sámuel — elnök üdvözle az elnököt, és a' társaságot, Sz. Sebest — mint a' szász nemzetiség északi védhatárát! a' társaság rokonszenvébe ajánlván. Majd Benigni József az alapszabályokat olvasá fel, ezek 13 (ominosus) számból állanak. Nevezetes köztök a' 2ik sz. mellyben tisztán ki van téve: hogy minden politizálás és debat szorosán meg van tiltva; és az 5ik, melly az elnököt egész életére választatja meg, melly intézkedés jelen esetben igen üdvös, de jöhetnek idők, midőn ezen alapszabály a' társulat végenyését eszközözendő. Majd Benigni mint társulati titkoknak a' jegyzőkönyvet olvasá fel óra hosszáig, melly terjedelmes üressége és érdektelensége miatt közunalmat gerjesztett. Az elnök indítványba hozta a' társulatnak szakosztályokrai rendezését, mellyet el is fogadtak, ámbár sokan voltak, kik ez által a' dicső szép nemzeti harmoniát megzavarvalátták, és „omne regnum divisum desolabitur“ mondták. Jun. 5én titkos szavazat után gr. Kemény Józsefet választottsági tagnak veszik föl, és felolvasások történnek, az egyik a' szász elem devalvatióját tárgyzá, és végre indítványozá: készüjön egy olly földrajz, melly a' szász nyelv jelenlegi kiterjedését Erdély helységiben jelelje ki; a' másik a' vizözön előtti halak fogairól értekezett. Szakülések délelőt és délutánt is tartattak; a' hisztoriai szak elnöknek gr. Kemény Józsefet, a' földtani és statisztikai Phléps Fridriket, a' természettani Brassai Samut választák meg. Közgyűlés után a' város által fel-

állított deszka-színben sereglett öszsze a' gyülekezet közbédre, hol poharak üritettek, különösen Rothromoszi lelkész áldomásivását emeljük ki, melly is így hangzik: „a' szászok eddig Erdélyben vendégek voltak, most isten jóvöltéből maguk közé vendégeket fogadhatnak; a' szász nemzet az arisztokratia és nép között a' közép súly, ide billen mind a' kettő; a' nép már oda kezd billenni, az arisztokratia mind eddig makranczoskodik, de szükség engedni, különben vesznie kell. Éljen tehát a' szász nemzet, és a' nép, az arisztokratiai kiváltságok pedig enyészzenek el.“ A' jelen volt magyaroknál e' beszéd epét csinált 's Roth megintetvén felelé: „nekem nem természetem senkit deprecálni“ a' kis Luther Mártonnak ezen hányavetése elnémitá az okosbakt arra emlékeztetvén, hogy kakas is ur saját szemétjén.

Mindezekre azon megjegyzés tététt: hogy ezen gyűléseknek két iránya van: „bevallott“ és „be nem vallott;“ a' bevallott tudományos munkálkodásokban mutatkozik; a' még be nem vallott politikai tendenciát sejtített. 2or Hogy ezen gyűlésekben minden indítványozó, és szónok vagy pap, vagy papi jelölt; van tehát elég intelligentia, de szakértő kevés, és a' szónoklatokban is hiányzik az ellenfél ügyes megtámadása, gyors felfogás, tiszta előadás; a' szónokok bizonyos prédikáló modort követnek. 3or. Hogy a' munkálkodó tag majd mind fiatal, kik nem annyira a' tudományokért fáradsnak, mint hogy tudakosságukat fitogtassák. Mindezek az egész társulatnak rövid jövőt jósolnak.

Krasnamegyének jun. 8án 's köv. napokon közgyűlése volt. Két tárgy idézett elő érdekesebb vitát. Alsó-Fejérnek a' württembergi bevándorlókat tárgyzó körlevele, és a' volt kir. pénztárnok G. I. lemondása által megürült hivatal betöltése. Az elsőt illetőleg a' rr. felírtak a' k. kormányzékhez, hogy a' bevándorlást eltítani méltóztassék; egyszersmind meghatározták azt is, hogy ha valaki a' megyebeli birtokosok közül idegeneket telepítne bé nagyobb tömegekben, mindannyiszor 200 fr. büntetésben marasztalásék el. A' közgyűlés másik fontos tárgyánál fölmerült a' substitutio kérdése. Főisp. helyettes ő nsga t. i. a' lemondott G. I. helyébe V. K. thirót helyettesítette k. pénztárnokká, és V. K. elvállalta, pedig a' megyének egy 1841beli végzése b e c s ü l e t v e s z t e t t e k nyilvánít mindent, ki substitutio után vállal hivatal. Mindkét oldalról érdekes nyilatkozatoknak elnök ő nsgának azon közhelyesséssel fogadott igérete vetett végett, miszerint 15 nap alatt általános tisztújítást tartand 's ezen elnöki szó következtében a' rendek előintézkedéseket tettek a' közzelvető tisztújításra. Bizottságot neveztek a' nemesség öszszelírására, 's végzést hoztak a' korteskedés botrányosabb fajainak meggátlása végett. De hogy a' legfelsőbb leirat, vagy a' törvénynek a' rr. által eddigé értelmezett tartalma szerint történjék e' a' választás, erről egy szó sem volt. Az általános tisztújítás legközelebből megtartása tehát minden esetre kétes, annyival inkább, mert a' közgyűlés negyedik napján a' rr. a' pénztárnokságot egy évre, választás helyett felkiáltással a' helyettesített egyedre ruházták.

Az erdélyi lötenyésztkön segítettő, és a' kisebb ménes-gazdáknak is lovakeladhatására nézve jó alkalmat szerzendő Erd. gazd. egyesület a' kolosvári lóvásár felelevenítésére e' mult 1845ben czélszerűnek látta a' honi lötenyésztkö gazdák közül minél többet felszólítani a' végett, hogy számosan egyesülve kötelezzék magukat a' kolosvári lóvásárra évenként minél kitünőbb tulajdonságu bizonyos számú lovakat bekülden, hogy ezt tudva a' külföldről jövő vásárlók, tetszés szerint elegendő lovakra biztosan számolhasanak. A' tett intézkedés szép reményre jogosított tekintve a' következőt, ugyan is számosan hoztak lovakat, 's evő sem hiányzott. Azonban, mint minden kezdetet, úgy ez sem lehetett teljes sikerűnek mondani, de ha kitarás párosuland vele, szép jövődjé van ezen iparágak. E' hittől lelkesítve az egyesület a' jelen éveken is folytatandja e' mezóni munkálódását, 's felszólítása következtében e' végre eddigé is sokan kötelezték magukat a' jelesebb ménes gazdák közül. Mit is az egyesület valamint a' két magyar házában, ugy a' szomszéd tartományokban, és az egész osztrák birodalomban is — ugy az eladni, mint a' venni szándékozók s z ü k s ó g e s értesítése és magok alkalmazása végett, ezzel közhírre tététt. E' kolosvári lóvásár jul. 27, 28 és 29 napjain fog tartani, melly napokon a' beküldött lovaknak árverés utján eladhatásáról is gondoskodand az erd. gazd. egyesület választvány.

Fővilágosítás a' Hetilap érdekében. Több rendbeli felszólítás következtében: világosítám fel az olvasó község azon részét, melly a' H e t i l a p megismeréséhez mindedig nem jutott, miszerint e' lap a' k o l o s v á r i H e t i l a p tól lényegesen különbözik, továbbá programjánál fogva köre milly és mennyi? szükségesnek vélem azt ezennel megtenni és pedig azon nyomon, mint a' kérdéses lap ez idei 1ső számában olvasható bevezetésben tévém. A' H e t i l a p a' magyar ipar és kereskedést egész terjedelmében tárgyaló encyclopedicus lap, melly egyé-

feladatai között oda törekszik leginkább, hogy a hazai socialis szellemmel rokonulva, miként test és lélek rokonulva van, a nemzet meggyőződésében, a nemzet sympathiájában elvek fokára emelje az ipartelomozdító cselekvényeket. És így egyik, habár csekély tényező törekszik lenni a haza jelentőségének kivívásában. Mivel pedig a jelentőség a nemzet testének legbelsejében gyökerezik, mivel a nemzeti élet minden érverése ezen jelentőség ápolására történik, és mivel a jelentőség a nép szorgalmán, nélkülözésén és kitartásán alapul: kétséget nem szenved, hogy a Hetilap cziménél és programjánál fogva, mint főképp a műipar és kereskedés mezéjén, továbbá a még mindig hiányos mezőgazdaság naponkinti tökéletesülése, és nemesítése érdekében nyilatkozó nemzeti cselekvőségnek organuma, valamint a hazai munkásságnak és vagyonosodásnak nemcsak hűségese hírlója, hanem mennyire hatásköre engedendi, az e téren tenni kész erők cbresztésével, gyámoltatásával, ösztönzésével és irányításával befolyásos tényezője, tetemes szolgálatot tehet a közügynek. És czélját, a Hetilap e szolgálatátételben látja, és eljárását e szolgálatételre organizálja.

Egyéb tennivalóján kívül, széttekint a hazában s a közértelmeseledést és közvagyonosodást polaris csillagnak tartván, minden eljárásában fölkeresi az elemeket, melyekből teremtő erők válhatnak, kipuhatója és öszszveteti a vidékek fogékonyágát és szükségét, fölméri a netalán tendó kiviteli nehézségeit, kifürkészi a mélyebben be nem látók elől rejtekező segédszereket, adatokat nyújt, hogy a tevékenyebbé válható erők, az anyaggal számot vethessenek, egyenvonalt huz a szellem elláthatatlan ereje, és a cselekvés szűkebb köre között; szóval ébreszt, elevenít, buzdít és egyesít, erőt és hajlamot rendez, és a kiviteli világhoz idéz eszméket, tisztáz fogalmakat, és hazai viszonyinkhoz, érdekinkhez és szükséginkhez képest felhasznál minden elemet, melyekből emberi ész és kéz a haza felvirágzásának nagyszerű munkájához tényezőket alkothat.

Hogy pedig illyszerű felföldözésekben, és felhasználásban, az irányzó tanács alaposabb és sikeresebb legyen, szemmel tartja a Hetilap az egyetemes műipar és kereskedés haladásának minden lépcsőzetét és jelenségeit, és midőn egy részről a műipar előmenetelét a honi iparművekkel, ezeket viszont a nagy közönség figyelmével folytonos kapcsolatban tartja, másrészt a tudományok, mesterségek s kézművek egész körében világszerte történő nevezetesebb találmányokat javításokat és tökéletesítéseket kitelhetőleg körültekintően és gyakorlatra alkalmazottan, köztudomásra juttat.

Mindezekre pedig mint leghatályosabb eszközökhöz az ismertetéshez nyúl a Hetilap, mit encyclopedicus czimében is kifejezve visel. Kimagyarázhatatlan szükség diákos modoru iskolázatásunk mellett, az exact tudományok népszerű terjesztése s ha találkozik az életnek valódi szükségére, ennek érzete e szempontból bizonyosan és des mindnyájunknál közs. Azért a Hetilap míg egy részről a közgazdaságot terjedelmes mezéjén véleményeket, nézeteket és terveket a gyakorlati élet mérőserpenyőjében méreget, míg az egyensúlyozás e nemében legtisztább hazafiai szándékkal semmi mellék tekintetektől nem vezéreltetve hazánk viszonyait, hajlamát és institutióit, mint a kiviteli mellőzhetlen föltételeit kellő tekintetbe véve a ritkán öszszhangzó érdekeket, melyek a státus roppant eszméjében egymással többnyire a közelömenetel rovására küzdenek, tájékozza, tisztázza és egyesíti, míg — az adja Isten szép jóvendő magyarhont historiai, közgazdasági, geographiai, ethnographiai, természettudományi, mezőgazdasági s egyéb tekintetekben saját erejével és előnyeivel bővebben megismertetni törekszik: addig más részről a hasznos ismeretek jótékony sugárait a szorgalom szerény műhelyeibe bejuttatni, az általános iparfejlesztés utmutatása szerint saját körülményeink felderítésére adatokkal szolgálni, a gyárpar és kereskedés fogalma körül s főképp honi mezőgazdaságunk érdekeinek ezekével egyesf endése körül diavatozó tévedéseket kijavítani s mindezekre nézve magának a külföldnek hason irányu mozgalmait, működését és tetteit is okulási eszközü felmutatni hivatásának ismerendi.

Végülre mivel a Hetilap hatályos közlöny kíván azok számára lenni, kikben, a hazafiai kötelesség a hazai ipar ápolására nemesebb érzelmeket költött, szemmel tartandja a kereskedelmi üzletet, a gyárpar állapotát, a kézműves osztály munkakörét, kitapogtja mindnyája szükségét, fogyatékát és bajait, előmozdítja mindegyiknek érdekét, hasznos közleményekkel, figyelmeztetéssel s ajánlásokkal, valamint nem tartózkodik más részről a feltűnő viszázsárléseket egész bátorsággal napfényre deríteni, ha kell megróni, ha kell a megszüntetésre módokat ajánlani, természetesen soha sem sértve magány érdeket, meddig ez a közérdekekkel, melynek mindent alá kell rendelni, öszszeegyező; de igen is erélyesen védve a magyar haza közérdekét bár minnek irányában is.

És ezek azok, miket a fenemlített felszólítások következtében a Hetilap iránt az illetők felvilágosítására ezuttal nyilvánítani jónak láttam. A sikerről szólni nem az én dolgom. Szabad legyen kitkit a már közel hat hónap alatt megjelent számokra utasítani, és végezetül csak azt jegyzem meg, hogy a Hetilap dolgozó társai (kik között jelesül Kossuth Lajos az időségi sajtó utján működésében kizárólag a Hetilapot választotta közlönyéül) velem együtt erőt és időt soha sem kimélenednek. **W a r g h a I s t v á n**
a Hetilap szerkesztője.

A' magyar középponti vasut. Ismét van alkalmunk a honi közvállalatok terére vezetni az olvasó figyelmét; s jelenleg a magyar középponti vasut 1845dik évi számadása rövid szemléjét nyújtjuk át, miből czélszerű kombinációk által hasznos dolgok tudomására juthatni, miként nem olly könnyű valamit véghez vinni, mint azt megindítani; és a körülmények kedvezetlen állásában még sokáig leszokunk kételkedni, vajjon mindannyi számítgatás, mit falon kívül s belül véghez viszünk, vezetend é biztos sikerre? mifelől balsejtelmünk a fenforgó tárgy körül is eléggé aggaszt, — s egészen megnyugodunk csak akkor lehetend, ha az annyi bonyodalommal járó ügy valahára lerázván burkait világgosságra kerülend. E' fejlemény könnyebbitése végett veszünk mi is idősazonkint tollunkat, s egy és más ténylet leleplezvé, majd örvendetes majd szomorú, de a hazai közönséget mindenestre érdeklő dolgokat közlünk.

Említett vállalatnál mult évi December 31kéig a tervi s előleges költségek tettek: **256,601 ft. 6 kr.**, javítási költség: **14,233 ft. 33 kr.**, a Pest, Pozsony és Vác körüli alapföld kisajátítási költség: **236,623 ft. 2 kr.**, földmunka: **463,245 ft. 50 kr.**, útfölszíni tárgyak, mint: hidak, korlátok, stb. **381,445 ft. 8 kr.**, a Vág vizén építendő hidra előleges költség: **2164 ft. 3 kr.**, a pályautkavicsolás, egyenetlés, kerítés s több efeléki költség: **111,169 ft. 40 kr.**, vassinek kerültek: **428,182 ft. 17 kr.**; azok erősítésére szolgáló kapocszettek s vas készületek: **22,577 ft. 55 kr.**, utmenti ászkok (kereszthasabok) **46,458 ft. 30 kr.**, ufordulókók készülete: **37,170 ft. 45 kr.**, Pesten és Váczon a pályaudvarok és épületek **226,279 fr. 45 kr.**, a kőbányák kezelése: **16,829 ft. 1 kr.**, bútorok és építési eszközök: **79,705 fr. 51 kr.**, a gépészeti műhely felszerelése: **32,129 ft. 41 kr.**, a gőzkocsik árjegyzéke **129,683 ft. 20 kr.**, másnemű kocsik és szekerek **197,345 ft. 45 kr.**, a gőzkocsik használati költsége **14,854 ft. 40 kr.**, műintézők (technicusok) év- s napi díjai: **70,967 ft. 31 kr.**, lovakért **2040 ft.** szerződésekre előlegezés: **470,000 ft.** igazgatási költségek (Bécsben és Pest) **30, ezer 493 ft. 53 kr.**, a pesti iroda **5180 ft. 29 kr.**, bécsi **3972 ft. 51 kr.**, pozsonyi: **1795 ft. 44 kr.**, előbbi évből ebeli költségek: **7954 fr. 39 kr.**, általános költségek: **36,819 ft. 17 kr.**, részvény kibocsátási költség **4265 ft. 38 kr.**, vambér **15,235 ft. 17 kr.**, küldeményzési költség **1511 ft. 16.** részvénykamatfizetés: **130,499 ft. 28 kr.**, mindössze **3,247,058 ft. 21 kr.** —

Ennyi költségből mindeztideig készült: a) a **17,688** öl, vagy is $4\frac{1}{4}$ mérföld hosszú p e s t - v á c z i vasutvonal; melynek megnyitását körülbelül egy esztendeje várjuk, s így annál hihetőbb, hogy már nem fogjuk soká várni. b) A Vác-verőcei **4783** öl hosszú vonalon még csak a földmunkálatok készek. c) A pest-pilisi **24,966** ölnyi vonalon csak az alap kész; mert még sok építési tárgy, s egész vaszer-mennyiség hiányzik.

Öszszesen **374,008** öl föld félremozdítása kerül **463,245 ft. 50 kr.** miszerint egy öl általán vevé **1 ft. 14³/₄** krba kerül. — Pest és Dunakeszi közt **8078** öl hosszant a vassinekis lerakvák; ezen egy ölnyi út **30 ft. 21 krba** került. — 5 új gőz mozgony megvétele, **10** előre rendeltetett meg. Személy szállításra **29** nyolczkereki kocsis van készen. — Ezekon kívül Pest és Vác közt épült **31** hid, **12** átalvány, **6** esatorna. Vác és Nagy-Maros közt **2** hid, **5** átalvány. Pest és Üllő közt **7** hid, **15** átalvány, **15** esatorna. Üllő és Irsa közt **4** hid, **2** átalvány, **2** esatorna. Öszszevé **101** nevezetesebb építvény: **381,445 ft. 8 kr.** peng.pénzben, (mint mindenütt).

Ez utóbbi nemű munkálatok, mint a Vág, Garam, Zsitva és Nyitra vizeken építendő hidak még hátra vannak. — És e' rövidáttekintésből láthatni, mennyi költség s fáradaalom kivántatik olly vállalat létesítéséhez, melly honunkban saját nemében első lévén, itt számosabb akadályokkal is küzd mint külföldön, hol több évi gyakorlat után már e' féllemben okultak. Mostan az ügy érdeke legutóbbi közgyűlés óta fontosabb kezd lenni s a munkálatokra nézve is, miután a felügyelőség több elővigyázattal megújított, nagyobb rend uralkodik; közmunkások ismét szaporodnak, s remélünk lehet, hogy a napidjak meghatározásában hosszuidőig nyomtatva volt dolgozó néposztály sorsán ezentul könnyítve leend. És nem mulaszthatjuk el ohajtásunkat leginkább a szegény nép érdekében ujjolag nyilvánítani: bár enek jóvendője, melly a vállalat felvirágzásával lényegesen öszszefügg, minél czélszerűbben rendeztessék. O — h — i.

Adakozások Kölesey emlékére. XII. Közlés.

S o l t é s z J á n o s prof. urnál: Németh Lajos **24 kr.**, Borygyos Ferenc **20 kr.**, Soltész Ferenc **24 kr.**, Péter Sándor **20 kr.**, Péntes Lajos **1 ft.**, Körösi István **20 kr.**, Szécsi Mihály **20 kr.**, Szabó Sámuel **20 kr.**, Hegedűs László **40 kr.**, dr. Soltész János **1 ft.**, Szakácsy Dániel **20 kr.**, Bagdi István **20 kr.**, Miskolczy György **50 kr.**, Penyigei József **6 kr.**, Egyvalaki **20 kr.**, Veres József **20 kr.**, Majoros András **40 kr.**, Egy más **20 kr.**, Láczy Szabó Károly **1 ft.**, Egy valaki **24 kr.**, negyedik évi hittudománytanuló néhányan **48 kr.**, Gubás Ferenc **20 kr.**, Körösi János **20 kr.**, Péter Pál és Möricz **20 kr.**, Kászonyi András **20 kr.**, Mecsey Mihály **1 ft.**, Tóth Pápai Zsigmond **1 fr.**, Milotai József **1 ft.**, Mokri Endre **24 kr.**, Somosy Imre **20 kr.**, Vályi János **20 kr.**, László Lajos **20 kr.**, Vörös Karoly **20 kr.**, Nánási Menyhért **10 kr.**, néhány költészettanuló **1 ft. 50 kr.**, a rhetorika osztályból gyűlt **2 ft.**, a szónoklati osztályból gyűlt **2 ft. 16 kr.**, Éles László **1 ft.**, Constantiny György **40 kr.**, Oláh Miklós **40 kr.**, néhány második és harmadik hittudománytanuló **1 fr. 59 kr.**, néhány első évi hittudománytanuló **2 ft. 4 kr.**, S. Patakon ismét **40 kr.**, Szombathy János **40 kr.**, valakik **25 kr.**, Somosy István **20 kr.**, Pethő Károly **20 kr.**, Soos Gábor **20 kr.**, Balogh József **1 ft.**, Hudich János **1 ft.**, Bakó Dániel **40 kr.** — öszszesen **31 ft. 29 kr.**

B o r b é l y S á m u e l urnál Hevesben: Keglevich Miklós **5 ft.**, Plathy Sándor **2 ft.**, Gráll Ignác **3 ft.**, Csomortányi Károly **2 ft.**, Berecz Ferenc **2 ft.**, Szolnok városa jegyzői hivatala **12 kr.**, Szolnok városa **1 ft.**, Török Sándor **5 ft.**, Törökszentmiklós városa jegyzői hivatala **48 kr.**, Törökszentmiklós városa **1 ft.**, Eösz Ignác **48 kr.**, Durst Leopold **2 ft.**, Feuerer Ferenc **5 ft.**, Karali Miklós **2 ft.**, Almásy Pál **5 ft.**, T. Beón **1 ft.**, egy valaki Fegyverneken **1 ft. 36 kr.**, a gyűjtő maga **5 ft.** — öszszesen **44 ft. 24 kr.**

B á r a n y Á g o s t o n urnál Torontálban: Gyertyánffy János **5 ft.**, Rózsa Demeter **40 kr.**, Oexel János **2 fr.**, Rózsa Demeter ismét **20 kr.**, Oexel Möricz **2 ft.**, Varga Ferenc **1 ft.**, Gesztessy Sándor **1 ft.**, Kovács Ágoston **1 ft.**, Gyertyánffy Laci **1 ft.**, Ecsedy János **2 ft.**, Sztójánovics Mihály **2 ft. 24 kr.**, Karácsonyi Antal **2 ft.**, Hertelendy Kálmán **1 ft.**, a gyűjtő maga **2 ft.** — öszszesen **23 ft. 24 kr.**

J o a n n o v i c s D ö m e urnál Pesten: Almásy Möricz gróf **2 ft.**, Császár Ferenc **1 fr.**, Rudics Dániel **1 ft.**, Derra Miklós **1 ft.**, Clementis Ferenc **1 ft.**, Bujanovics János **30 kr.**, Gegus Sámuel **1 ft.**, Róth Ignác **1 ft.**, a gyűjtő maga **30 kr.** — öszszesen **9 ft.**

B e ö t h y Z s i g m o n d urnál Komáromban: Domján Sámuel **20 kr.**, Tóth Jakab **40 kr.**, Csirke József **40 kr.**, Szabó Mihály **40 kr.**, Vályi Ferenc **40 kr.**, Csoknyay **20 kr.**, Tüdös József **40 kr.**, Szendi László **40 kr.**, Nedeczky Kálmán **2 ft.**, Besze János **1 ft.**, Ordódy Pál **1 ft.**, Nagy Dániel **1 fr.**, N. N. **30 kr.**, Vidliczkay József **1 fr.**, a gyűjtő maga **1 ft.** — öszszesen **12 fr. 10 kr.**

K e r é k j á r t ó A j o s urnál Pesten: Mihó **20 kr.**, Gyula **20 kr.**, Schiefner Gyula **20 kr.**, A. B. **20 kr.**, Wolf **20 kr.**, Vecserinátz **20 kr.**, Crettler Rudolf **20 kr.**, Tarone Ferdinánd **20 kr.**, Zsitnyánszky István **20 kr.**, Novák Károly **20 kr.**, egy ki **20 kr.**, egy valaki **10 kr.**, Szajbel Frigyes **20 kr.**, Óhegyi Jákó **1 ft.**, Kendelényi Alajos **30 kr.**, Faigel Ferenc **1 ft. 30 kr.**, Emey János **20 kr.**, Rottenbiller Leopold **2 ft.**, Körmendy **20 kr.**, Rábaközy **20 kr.**, Petrovics **20 kr.**, Monaszterly Sándor **20 kr.**, Verovath **20 kr.**, a gyűjtő maga **1 ft. 30 kr.** — öszszesen **12 ft. 40 kr.**

T e s l é r L á s z l ó urnál Angyal Pál **1 fr.**, **20 kr.**, Jeszenszky József **1 ft. 20 kr.**, Pollonyi János **20 kr.**, a gyűjtő maga **5 ft.** — öszszesen **8 fr.**

F á y A n d r á s urnál Pesten: Mühr Antal **5 ft.**, Török Gábor **10 ft.** — B a j z a J ó z s e f n é l: Rosty Albert **3 ft.**, Zsoldos Ignác **5 ft.** — öszszesen **23 ft.**

A' XII. közlési öszveg: **154 ft. 27 kr.** pengőben. Pest juni. 6d. 1846. B a j z a J ó z s e f n é l.

a' Kölesey emlék társaság jegyzője.
Hazai termékeink ára közelebb mult Medrúd-sokadalmonkon köv. volt: fehér tímó mázs. **7 fr.**; ánisz: **10—17 fr.**; rozsnai dárdanyé: **14 ft. 30 kr.**; **15 fr.**; lipitái: **13 fr. 30 kr.**; **14 ft.**; **20** foku gabnapályinka akója: **7—8 fr. 24 kr.**; törkölyös: **8—9 fr.**; bánszilvapályinka: **9—10 ft.**; szeremié. **10 ft. 30 kr.**; **11 ft.**; **30** foku borsesz foka: **21 kr.**; fosztatlan ágyi toll mázsája: **2—25—80 fr.**; fosztotté: **50—90 fr.**; pehelyé: **100—130 fr.**; iróttoll ezre: **42 kr.** — **1 fr. 6 kr.**; ökröbör párja: **18—26 fr.**; tehénböré: **10—18 fr.**; borjubör párja: **2 fr. 24 kr.** — **4 fr. 20 kr.**; jubboré: **2—2 fr. 48 kr.**; bárányböré: **1 fr. 12 kr.**; **2 ft.**; borzböré: **2 fr. 30 kr.** — **3 fr. 24 kr.**; rókaké: **2 fr. 3 fr. 24 kr.**; farkasé: **3—4 fr.**; nemes nyesté: **2—8 fr.**; könyesté: **2—8 fr. 20 kr.**; vadmaeskaé **5 fr. 5 ft. 30 kr.**; feketé: **1—1 fr. 24 kr.**; nyulbör **100db 16—21 fr.**; édes-kömény mázs.: **7 fr. 30 kr.**; **9 fr. 30 kr.**; taplóé: **12—22 fr.**; halzsiré: **18 fr.**; bánsági buza poze: mérője: — magyaré: **2 fr. 56 kr.** — **3 fr. 28 kr.**; kétszeresé: **2 fr. 24 kr.** — **2 fr. 28 kr.**; rozszé: **2 fr. 24 kr.** — **2 fr. 36 kr.**; árpáé: **1 fr. 36 kr.** — **1 fr. 44 kr.**; zabé: **—1 fr. 12—1 fr. 16 kr.**; kukoriczé: **1 fr. 36 kr.** — **1 fr. 40 kr.**; kölesé: **1 fr. 36 kr.** — **1 fr. 48 kr.**; kifőzött s fonott lószőr mázs.: **1 fr. 36 kr.** — **1 fr. 48 kr.**

40—52 fr.; nyers hosszú: 54—70 fr.; rövidé: 33—36 fr.; finom rongy: 6—7 fr. közepszerű: 4 fr. 30 kr.—5 fr.; közönségesé 3 fr.—3 fr. 20 kr.; apatini gerebenzett kenderé: 18—36 fr.; nem gerebenzetté: 8 fr. 24 kr. 9 fr. 30 kr.; bányai fehér méz mázs.: 14—18 fr.; sárgáé: 13—14 fr.; barnáé: 13 fr.; sokalyosé: 12—13 fr.; roznyaié: 18 fr. 30 kr.; szarvastülöké mázs.: 35—40 fr.; ökörszary száza: 24—28 fr.; bivalyé: 18—20 fr.; tehéné: 8—12 fr.; machakörömé: 7—10 fr.; szarvosucó: 4—9 fr.; lő rendű ó gubacs 120 fontos köblé: 7 fr. 45 kr.—8 fr. 30 kr.; 2odrendű: 6 fr. 15 kr.—7 fr. 30 kr.; 3adrendű: 4 fr. 51 kr.—5 fr. 30 kr.; közménymag mázs.: 8—11 fr. finom asztalosenyvé: 16—17 fr. 30 kr.; középfinomé: 15 fr. 15 ft. 30 kr.; közöns.: 10 fr.; vad repezoalajé: 10 fr.—10 fr. 30 kr.; vetetté: 10 fr. 30 kr.—15 fr. 15 kr.; finomítotté: 12 fr. 30 kr.—13 fr. 30 kr.; lenolajé: 17 fr. 30 kr.—19 fr.; kendermagolajé: —; mákolajé: —; paprikáé: 7 fr. 8 fr.; ilyirai hamusziré: 11 fr.; 12 fr. fehéré: 10 fr. 10 fr. 45 kr.; kékesé: 9—10 fr.; közönséges kéké: 8 fr. 8 fr. 36 kr.; baraczkmagé: —; luczernamagé: —; slájeré: —; lenmag posz. móré: —; vad repezomagé: —; nyári vetetté: —; télit: 2 fr. 21 kr. 2 fr. 48 kr.; kendermagé: 1 fr. 27 kr.; 2 fr.; vad-sáfrány mázs.: 34—35 fr.; egy nyirett finom gyap. mázs.: 90—105 fr. 30 kr.; közepszerű: 65—85 fr.; közönségesé: 48—62 fr. 30 kr.; kétszer nyirott finom télit: 60—80 fr.; közepszerű: 52—62 fr.; közönségesé: 40—50 fr.; nyári finomé: —; közepszerű: 58—65 fr.; közönségesé: 46—54 fr.; báránygyapjú: 70—112 fr.; börgyapjú: 55—96 fr.; timárgyapjú: 40—48 fr.; erdélyi zigaráé: 48—50 fr. kézzel mosott bányaié: 42—44 fr.; usztatotté: 36—37 fr.; kézzel mosott firtósé: 27—30 fr.; feketé: 22—24 fr.; eserhájé: 4 fr. 30 kr.; vajé: 26—30 fr.; disznósiré: 15 fr. 45 kr.—18 fr.; hájé: 16—17 fr.; slavoniai nyers selyem ftya: —; szalonna mázs.: 14 fr. 24 kr.; 15 fr. 48 kr.; szegedi szappané: 11 fr. 36 kr.—12 fr. 48 kr. közöns. feketé: 12 fr.—14 fr.; finom szikósé: 10 fr.—11 fr.; közöns.: —; tiszaháti elsőrendű dohányé: 14—16 fr.; másodrendű: 9—11 fr.; debri elsőrendű: 16—18 fr.; másodrendű: 9—11 fr.; harmadrendű: 5—7 fr.; debreczeni elsőrendű: 20—24 fr.; másodrendű: 10—12 fr.; harmadrendű: 6—8 fr.; pécsi elsőrendű: 8—9 fr.; másodrendű: 6—7 fr.; harmadrendű: —; szegedi elsőrendű: 12—15 fr.; másodrendű: 7—10 fr.; harmadrendű: 4—6 fr.; tekerés: 3—3 fr. 30 kr.; nyers fagygyuá: 16 fr. 30 kr.; —16 fr. 48 kr.; olvasztotté: 20—22 fr.; bányaié: —; erdélyi: —; oláhé: (átviteli) 18 fr. 15 kr.—19 fr. 15 kr.; roznyai és bányai viasz mázs.: 78—81 fr.; tokaji aszu átalagja: 60—120 fr.; ménesi akója: 20—100 fr.; budai vörös ó boré: 4—12 fr.; újé: 2 fr. 24 kr.—3 fr.; fehér óé: 4—12 fr.; újé: 2 fr. 36 kr.—3 fr.; kőbányai óé: 4 fr. 30 kr.—12 fr.; újé: 2 fr. 48 kr.—3 fr. 18 kr.; hegy mellékié: 5—15 fr.; újé: 3—3 fr. 30 kr.; sikföldi: 2 fr. 12 kr.; 2 fr. 42 kr.; természetes fehér borkó mázs.: 14—16 fr.; vörösé: 13—14 fr. 30 kr.; alkana-gyökéré: 7 fr. 10 kr.—7 fr. 30 kr.; (tarnicsé) 7—8 fr.; (ennutae) 6 fr.; aszalt szilvái: 5 fr. 6 kr.—5 fr. 15 kr. Jelen medárdi vá-ár kedvező idő által tetemesen előmozdította va különösen az iparműzikkre 's egyéb üzletekre nézve igen élénk volt mind nagyban mind kicsinyben, ellenben a' természetvényekre nézve épen nem volt kielégítő. kivéve a' közepszerű gyapjút. Kelt Pesten, június 12. 1846. Aigner Ferencz s. k. első, és Mitterdorfer János s. k. másodlók.

Budapesti napló. (Jun. 21kén.) A' nemzetet családok tessék. A' család lelke, középpontja az anya. Ezt mondja Teleki Blanka grófnő a' nevelési sikra lépven; 's örömmel üdvözljük a' lelkes honleányt, ki évek óta panaszolt nevelési viszonyinkon segíteni ohajtva vállalja fel e' sok teherrel járó működést. Igen! honnak nemzeti irányban kiképzett leányokra van szükség, kik derék anyái legyenek a' küzdőre jövendő nemzedéknek, hogy ezt ápolják, neveljék; 's tanítsák, miként kell valódi élni, hogy polgári érdemekkel koszorúztassanak. Mindaddig míg nevelésünk pongó állapotban van, kevés sikert ígérnek törekvésink; át kell azt alakítani újabb magasabb modorra, hogy ne csak test, hanem szellem éltesse e' hazát, melly oly sokáig várakozott nősülvőti hálájára. Az eddigi átalakulás leánynevelő intézetinkben csak kezdemény volt; szükség tehát ezt erősebb karoknak felemelni, hogy virágozhasson; és ezért kapcsolunk oly sok reményt a' grófnő e' nemes határozatához, mint ki elegendő kellekkel bír arra, hogy honleányok anyjává legyen. — A' hazai bányászattól terül köv. rövid adatot vettünk: A' magyar királyi és magyáros bányák 1845beli jövedelme következő volt: arany, a' verési költség levonátván, 1 márkát 365 ft 3 kr. pre számítva: 2108; ezüst 1 márká 23 ft 38 kr. jával: 65124; réz mázsája 52 ft 24 kr. jával: 36,796 m.; ólom 3589 mázsá: horgany 1915 m.; termékvás: 360,555 m.; öntött vas 48,200 m.; kén 5102 m.; kőszén 362,728 m.; — az egész becse kevésbé jövedelmű ásványokat is, minő timsó higany 'stb. beszámítva: 6,151,573 pft. — Minap Pesten egy korcsma elébe kivetett holt testet találtak, mellynek esetét úgy beszélék: hogy a' pin-czerek uruk parancsára tétettek vele salto mortalét; pedig korcsmárosi kényuraságnak nem szabad annyira terjedni, hogy miután valakit leittattak, más világra kergessék. — A' szabad ég alatti nyújtzkodás sem mindig üdvösséges, egy szegény napszámos éji szállásul a' Dunapartot választván egy gyékény darabba göngyölözött 's úgy aludt eljeggel azonban majd nem halva ébredt fel, mert egy terhes szekér koponyáját összerecscenté; e' szerencsétlen kórházba vitetett, de ha fejét kitatarozni nem sikerül, örökre oda van. — Kinek miye van azt áldozza közzöjára; hát mi mit áldoznánk fel? hosszú gondolkodás után elhatároztok minden héten egy újdonsággal adózni, csak azon avult újdonságtól mentsem meg a' t. városi hatóság, miszerint minden nap — kivétel nélkül — legalább négyszer csap lármat a' Werkl'i ablakunk alatt, és ezt oly izmos legények forgatják, hogy akár dologházi élelem keresőkül használtathatának; mivel pedig balszerencséből földszint

lakásba jutottunk, annyikeringőtől fejünk is szédelésnek indul; már ki kétkednék aztán, hogy ez vészes lesz a' hazára! hiszen uraim, ennyi sorscsapástól egész budapesti napló tönkre silányul. — Eszmétársulatul, sok drótozm való lehet Budapestben, mert a' drótosok is nagyobb számban kiabálnak mint máskor, E' szegény lőt a' yafiak valódi conservatív szelleműek mert minden roncstól fazekat fenn akarnak tartani; — ha t. i. megfizetik. — Mult héten egy szivar gyár hatalmasan kezdett szivarozni, 's néhány percz alatt 30 mázsá dohányt füstölt fel. E' legnevezetesebb példa lenne a' honi dohányfogyasztásból, de hozzá azon keserű körülmeny járul, hogy a' jó Istennel kivül senki sem szolgáltatna belőle nyereséget; mindenestre célszerű volt tehát e' szivargyári heveséget minél előbb lecsillapítani. — Az óbudai gőzhajógyár most több növendékét taníttatja uszásra; legizmosabb növendéke a' komorarczu „Magyar“ már szabad uszó, 's mindenek előtt a' tengerre törekszik. Z r i n y i, az újszülött S z é c h e n y i és F e r d i n á n d még egy kis vizsgálaton mennek át, aztán az ós Dunára bocsátkoznak. Es, K i s f a l u d y a' Balaton dalnok-hattyuja, engedje a' magyarok Istene, hogy gyári élete után örök életet éljen, 's csak azután két héttel énekelje hattyyudalát. Ó Magyarország könyvtávan kevés idő mulva kincseket halászhat. — A' budai szinkórben csakugyan megszületett a' bohrány; bajnok Dupuis mivel egy mészápus markában az 500 forint veszteségtől megszeppent, véletlen egy fültövön csapta ellenét hogy ez diadalról lemondani kényszerült; ezt természetesen rosulás követte 's valaki a' vivók közé botot sújtott; már hiszen meg hagyjuk mindenki gustusát, de csak veszekedésre nem illik iskolát állítani. — Dobozy tánc- és zenebandája miután Bécsben fél évig aratta dicsőségét, Berlinben két évre szerződésileg lekötöttet, mi közben azonban műutazásokat teend. Veszter is rendbeszedvén lársaságát újra külföldre indul. Így hát nem lehet panaszunk a' külföld ellen, mert ez minden jobb küldeményünket újratájtja. — A' kecskeméti utcában egy dohánybolt előtt díszes magyar czim állíttatott ki: „A' magyar egyenruhás polgárhoz“; ki illy becsületesen adja meg a' hazának mi a' hazáé, méltó hogy minden egyenruhás polgár tőle vásároljon szivarokat. — Még egy súly nyomja szívünket, mit ma akarunk róla az élelmi ügyelőség segédelmél le-hengeríteni; két süttöt megnevezhelünk, kiknek az árhozkepest zsemleik oly súlytalanok, hogy helyettük akár levegőt mártson az ember reggelijébe. — Ily Szabó Pál, a' lisztgyártás és kereskedés ügyében hasznos kézi könyvecskét bocsátott közre, különösen a' földbirtokok molnárok és kereskedők figyelmébe ajánlvá; (hát a' süttöknek nem?) mások is tanulságosan megolvashatják. Ara 20 kr. p. p. — Ha valakinek az újságvágyó olvasók közül kedve jöne hatodfél hüvelyk nagyságu szerkesztőt ismérni, az olvassa el a' június 19kei Bp. Híradót, 's ha látni is akarja ezen rendkívüli szerkesztői tümeményt, tehát ez iránt bővebb utastást a' házimesternél vehet.

Portugália.

Kir. rendelet által a' cortes el van oszlattva 's a' Cabralféle miniszterség önkényes törvényhozása egészen megbuktatva. A' lissaboni bank három hónapra készfizetését felfüggeszté, mert lehetlen neki az aranyat, ékszeret 'stb. az ország felingerült állapotá mellett pénzre változtatni. A' maj. 28kán történt lissaboni nyugalankodások eredménye volt, hogy a' boltok és hivataltermek egész nap zárva maradtak. Cabral testvérek, kik a' népvihart mindinkább közeledni látták, 's kik végre felfogták, hogy őket darabokra fogná tépni a' nép, ha kezébe kerülnek, a' városorség főszállásán kerestek legelői menedéket, 's midőn az utóbit semmi módon nem tudták rábírní, hogy mellettük fegyvert fogjon, Gonzalez Bravo spanyol követnél kerestek ótam; de itt sem látván magokat biztonságban, homályos éjjel egy a' Tejoban fekvő francia hadibriggre futamodtak. Állítólag ide hordatták a' kormányzásuk alatt öszszehalmozott kincseket. Néhány nap mulva itt sem tartották a' további maradást tanácsosnak. Féltek, hogy a' mindinkább nagyobb ingerültségbe jövő nép éjszaka a' hajóra megy és őket kihurezolja. Ennél fogvást, midőn a' Pacha gőzös Tejóból kivitorlázott, alkalmat vónék rá szállani 's Cadizba utazni. A' spanyol kormány, melly folyvást fegyveres közbejárást vár a' portugál ügyekbe, segédelmét már megajánlá; először a' Cabralféle miniszterségnek, másodsor annak bukása óta. A' portugál kormány a' segédelmet visszautasította, 's remélik, hogy Anglia sem tüend illy közbejárást. Midőn a' Cabral testvérpár a' francia hadibriggen volt, Lissabonban a' népdüh borzasztó kitéréssel fenyegetőzött, 's a' szép Tagus mindkét oldalán, egész a' legközelebi partokig, dult a' lázadás: akkor jött a' folyón fel egy orosz hajócsapat, melly Constantin nagyherceget hozá.

Maj. 26kai lissaboni hírek szerint a' királynő mindig többet enged az annyira gyűlölt adótörvényekből: az 1845. april. 19kei törvény, mellytizedek 's egyéb kötelezések helylye egyenes adót hozolt be, megszüntettnék lón kinyilatkoztatva. A' Heraldo szerint a' nép zajos lármaival kívánja a' királynő leléptét 's kormányzóságot; Palmella máris beadá 's megnyeré elbocsáttatását. A' többi tudósításokból csak azt vehetni ki, hogy Lissabonban nagy ingerültség uralkodik a' királynő ellen, és a' lázadási vész mindinkább nagyobbodik. Az eddigi ellenzék pair és követtagjai feliratot intéztek a' királynőhez kérve őt, hogy a' krisist egy a' nép bizalmát érdemlő miniszterség által minélelőbb lecsillapítsa. Porto mellett Tomar, Torres, Novas, Golegas, Almenia, Abrantes és Santarem fölkeltek. Utóbbi városban Passos Manó, 1836. szeptemberi miniszter állt, a' lázadás é-

lire. Constantin és Coburg herczegek épen a' legnagyobb zavarok közepett érkeztek Lissabonba.

A' miniszterium végre nagy nehezen megalakult; cartistai elemekből egészíté ki magát. Elnök tehát (a' mint már mondatott) 's pénzügyminiszter Palmella herczeg, Mousinho de Albuquerque belügy, Soure igazság és isteni szolgálat Loureiro tengerész és ideiglenes hadügy, Lavradio gróf külügyminiszter; a' hadügyi tárczával határozottan Saldanha marquis, portugál követ Bécsben, kináltatott meg. A' királyné a' cortest eloszlattván, közzválasztást rendelt új cortesre, melly september 1jén fogna egybegyülni. — Cabral testvérpár 26án érkezett Cadizba, hol a' legremszerűbb hírek szállongtak Lissabon helyzete felől. E' közben az utóbbi város utczáin 20 reison egy röpiratot árulgtattak e' czim alatt: „Costa Cabral végsőhají.“

Anglia.

Maj. 29ei alsóházi ülésben Hume kérdésére Peel válaszolt: „Az amerikai kormány a' britnek felmondá az oregonvidék közös birtoklása iránti szerződést, mindazáltal olly irányzattal, hogy a' kérdés jőszerű kiegyenlítésén munkálkodandik.“ Ugyanazon ülésben terjeszté Goulburn kincstári kancellár a' költségvetést elő, melly azonban, mint évenkint, az egyes már megszavazott segélyeket csak rövid kivonatan foglalja össze. A' miniszter szerencsét kívánt az országnak az általánosan növekvő jólléthez 's a' britt pénzügy megnyugtató helyzetét legközelebb 's leginkább a' javított kereskedelmi politikának tulajdonítja. Több tag különféle ellenvetéseket tón, de a' pontos számító Hume mindent rendén talált 's hozzátevé ohajtását: a' jövő megtartatnék a' jövedelemadó, mert a' nagy néptömegén segít, 's a' statusterheket azok vállára teszi, kik azt jogilag viselni tartoznak. A' költségvetés ellőn fogadva.

„A' közel minisztervátozásról szóló hír — ugymond a' M. Chronicle — mindinkább nyer valószínűségében, főleg olly körökben, mellyek a' mostani kormány nehézségeit jól ismerik. Már három hét alatt várják Peel visszazalépését. Sokan azon lordok közül, kik őt eddigelő a' gabnakérdésben föltétlen gyámolították, jelenleg 5 shillingnyi állandó vám mellett nyilatkoznak; de ezen módosítványt ő nem fogadja, és így aztán, ha billje viszszautasittatik, lelép. Az irlandi kényszerbillel, melly tüstint a' gabnabill bevégezése után kerül az alsóház elé, bizonynalkevesebbésséggben marad; és aztán jó a' czukorkérdés, mellyben egy ügyetlen, Gladstone által nem rég adott ígélet nagy zavarba fogja a' kormányt ejteni.“

A' Times egy levelezője szerint Napoleon Lajos, ki már maj. 26kán érkezett Londonba, Peelhez, ugyszinte St. Aulaire francia követhez levelet irt. Utóbbi következőleg hangzik: „Grófur! Kivánom a' férfinak, ki barátja volt anyámnak, ezennel kijelenteni, hogy börtönöm elhagyására nem azon gondolat indított, miszerint a' francia kormány ellen újra megkezdjem a' háborút, melly rám nézve olly szerencsétlenül ütött ki, hanem csak azon gondolat, miszerint agg atyámat meglátogathassam. Mielőtt e' lépést megtevéim, minden lehető módon iparkodtam a' francia kormánytól florenzbei utazásra engedelmet nyerni, 's becsületemmel egybeférő minden biztosítékot ajánlottam. Minthogy azonban ugy találtam, hogy minden kérelmeim sikertelenek, elhatároztam magamat a' legutolsó segédmódhoz nyulni, ugyanahoz, mellyet IV. Henrik idejében Nemours és Guize herczegek használtak. Kérem önt, gróf ur, tudósítsa a' francia kormányt békés nézetimről; ezen szabadon tett nyilatkozásom hihetőleg rövidíteni fogja még elzart barátim fogságát. Bonaparte Napoleon Lajos.“ Jöllehet a' herczeg szigoru incognitot tart, mégis már számos főnemességi tagot fogadott látogatóban. Legközelebb szándékozik Florenzbe utazni.

Június 6kán délután Russell lord lakásán szabad-elvű alsóházi tagokból álló nagyszámu gyülekezet ülést tartá, mellynek tárgya az irlandi kényszerbill és a' czukorvám tárgyában követendő ut 's eljárás iránti tanácskozás volt. Palmerston, Morpeth lordok, Hobhouse, Macaulay, Hume, O'Connell Irén, Shiel és más szabadelvű nevezetességek voltak jelen. Hallomás szerint egyhangulag elhatározták, hogy a' kényszerbill másodsorú olvasztatásának el-lenszegülnek, ugyszinte továbbad a' különbségi vámok el-töröltetésére közremunkálnának, mi nem csekély javára fogna szolgálni a' gyarmatczukor természetésnek. Más részről néhány nap mulva a' védősdiek valának magány gyülekezetet tartandók. A' Times egyik cikkében ez olvasható: „Mikép Manchesterből tudósítanak, a' gabnatörvény elleni társulat legtekintélyes tagjai június 3kán gyülest tartottak, mellyben elhatározták: mihelyt Peel gabnabeviteli billje országos törvénynyé válik, a' „főtisztikar“ tüstint eloszlátandó, 's a' társulat tőkepenze iránt számadás tétetvén, hirlappai hatig mind megszüntetendők, 's Cobden ur számára 100,000 ft. sterlingig aláírás nyitandó.

Franciaország.

A' követkamra két ülést szentelt a' földművelési 's

